

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

ОСКАР ВАЈЛД
(1854 - 1900)

Каталог изложбе

НОВИ САД, 2004

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

КАТАЛОЗИ ИЗЛОЖБИ

96

АУТОРИ КАТАЛОГА И ИЗЛОЖБЕ

Ксенија Шуловић и Оливера Станојловић

Библиотека Матице српске приредила је изложбу поводом 150. годишњице рођења енглеског књижевника Оскара Вајлда. Изложба је отворена од 17. маја до 18. јуна 2004. године у витринама испред свечане сале Матице српске, а коришћена је грађа из збирки Библиотеке Матице српске. Испод сваке каталожке јединице уписане су сигнатуре.

Оскар Вајлд, прво фини, недостижни и слављени уметник, а затим робијаш због престапа који је тешка срамота достојанству човека уопште, а још тежа достојанству личности и имена Оскара Вајлда - и према томе: споменути Вајлдово име, читати његова дела, било је неукусно, shocking, чак компромитантно у енглеском друштву. Оно мало верних пријатеља, које је некадашњи сјајни Оскар Вајлд задржао и кад се претворио у број С.33. рединшке тамнице, нису се усудили прво да уопште штампају, а затим да у целини штампају то робијашко дело, бојећи се да имену Вајлдовом не нашкоде још више него што му је нашкодио Вајлд сам.

Велики уметник, ексквизитни естет, аристократ од главе до пете, песник који је у својој фантазији носио храмове и светове лепоте, који је писао енглески модерније и лепше него Бајрон, удавио се у срамоти и беди најстрашније судбине и душе и тела. Енглеска публика је грешног Вајлда осудила после Рединга још на једну смрт. Убила је прво човека, а затим, пошто је тај убијени човек ипак нашао снаге да кроз *De Profundis* и *Баладу из Рединшке тамнице* савлада тамницу, енглеска публика је покајаног грешника наново осудила, извикала га пред целим светом, прогнала га, и пустила да га глад умори. Убила је дакле и уметника, који би после Рединга, *De Profundis*-а и *Баладе* дао сигурно најлепша и најчистија своја уметничка дела.

У 44-ој години, гладан и потпуно сам, под најиндиферентнијим псеудонимом, умире Оскар Вајлд у једном опскурном париском хотелу.

Али скоро свако дело људских принципа пада од људске недоследности. Неколико година после Вајлдове смрти приређено је у Енглеској целокупно издање његових дела, име му је поново ушло у енглеска позоришта и лондонске књижевне кругове, и његове речи су опет постале духовитост отмених клубова и салона...

Исидора Секулић, 1915

Читајући и, током година, прочитавајући Вајлда, уочио сам нешто на шта његови панегиричари, како се чини, нису чак ни посумњали: доказиву и суштину чиницу да је готово увек био у праву.

Био је човек осамнаестог века који би понекад благоизволео да игра игру симболизма. Попут Гибона, попут (Семјуела) Џонсона, попут Волтера, био је човек од генија који је, такође, био и у праву. Био је "изванредан у погледу брзине којом је умео да изриче фаталне речи". Био је, "па рецимо најзад и те кобне речи, све у свему класик". Пружио је свом веку оно што је тај век тражио - *comédies larmoyantes* за многе и вербалне арабеске за неколицину - и те несличне ствари изливао је из себе с неком врстом немарне распојасности. Савршенство му је представљало сметњу; казивања су му била толико савршена да су деловала као нешто само по себи разумљиво, и, чак, отрцано. Нама је данас тешко да замислимо свет без Вајлдових епиграма; међутим, та тешкоћа не чини их мање веродостојним.

Хорхе Луис Борхес, 1999

У *Слици Дорјана Греја* Вајлд се готово и не интересује за друштво: оно је, некако, сасвим на периферији његове свести. Али, утолико га више заокупља морал, онај викторијанске Енглеске, и проблем његових психолошких основа. Као критичар морала, он је често и занимљив и значајан. Психолошком проницљивошћу, која је била знатна, Вајлд је крајем прошлога века проводио своју ревалуацију свих вредности, једну деструкцију морала, при чему се нарочито обарао на појам алтруизма: он је јасно видео да се у доста случајева иза несобичне радње крије прерушени егоизам, и зато је моралу, свдећи га једноставно на једну врсту чека, који "људи испостављају на неку банку у којој немају чековни рачун", одрекао сваку реалну основу.

Ксенија Анастасијевић, 1964

Оскар Вајлд је представник једне немирне и несрећне генерације, несрећне зато што није могла да се помири са преживелим вредностима једног друштва које је почињало да трули, а уједно није могла ни да се откине од тог друштва, да "стресе са ногу својих праšину старог света". Из такве ситуације произилазиле су и спољашње и унутрашње противречности, које је Вајлд већином разрешавао на иронично-парадоксалан и хумористичан начин; тако су из душевног бола и немира потекла дела која већ деценијама пружају и забаву и уметничко уживање поколењима читалаца у многим земљама.

Душан Пухало, 1963

Као писац такође је био мајстор парадокса и скандала: сваким својим књижевним текстом саблажњавао је викторијанску Енглеску неком превратничком идејом, поклањајући јој при том сублимну лепоту језика и стила, такву да је његова проза убрзо после његове смрти постала уџбенички модел стилских фигура и брушеног енглеског језика. Спада у ред оних великана светске књижевне баштине чији живот, попут Сервантесовог, Вијоновог или Бајроновог, побуђује подједнаку радозналост, због своје бујности и трагичности, као и дело које је за собом оставио.

Гордана Ћирјанић, 2000

Највиши степен његове уметности свакако су његове бајке, које је назвао именом руменог воћа нара. Те се бајке могу читати деци, мада су оне одраслима сензације оштре као мириси који дају читав ред утисака: од лаког мириса до заноса, несвести, смрти. Али, поред тих бајки, говорио је он сваког дана по две и три приповетке, од којих су многе остале незабележене, а које су, импровизирание као китајске песме или турске севдалинке, сачувале сву мудрост и дубину једне душе, која се прелила од лепоте у једном тренутку.

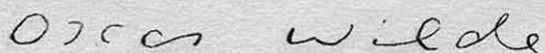
И то драго камење своје душе расипао је он, смешећи се и пушећи по цео дан. Ну, после свега, две књиге најсјајније прозе. *De profundis* и *Intentions* оцртаће му углед онога што је највише био: човек који је више од свију познавао уметност. Мада *De profundis* има пуно голготских дубоких мисли, најсјајније дело Вајлдово су *Intentions*. Ове дијалоге стављају поред Платоновог *Симпозиона*, мада се Вајлд никада није уздигао до грчког мира и ведрине V века. Његови дијалози су пуни неке александријске, лукијанске префињености.

Парадокс, софистички облик, у којем је најрадије говорио, остаје, ипак, и крај свих оштрих истина које крије у себи, облик чудно леп, хедонистичан. Све што је о уметности рекао није никад покушао да растумачи, да реформира, него је увек остављао уметничке мисли овијене тамним сјајем ренесансне мисли о уживању. И нема књиге која би уметност показала тајанственијом, чаробнијом, него ова. Она је пуна реченица, које би се могле урезати у златне и мраморне плоче; она је пуна реченица које проналазе нове светове у уметности; она је пуна мисли какве нико пре њега, а ни после њега, није рекао.

Милош Црњански, 1920

Оскар Вајлд тврдио је да је уметност сама себи циљ, да је она претежнија и истинитија од мутне свакидашњице дневних брига. У тежњи и слутњи ка лепоти, у остварењу звонких блистања и звучних ватромета - он је видео и осећао нешто дубље од свих лако схватљивих и препоручљивих користи, које су мета сваког очинског и друштвеног старања. Он је говорио новим и блажим језиком, - после старих Арабљана и Хебреја - који су мање морали да образложavaju јер је њихов говор био ближи чуду и страсти - говорио о киповима златним и чудотворним, о славујима из чије крви уз месечеву свирку над водама постају црвене руже које ће да заките свирепу каћиперку, о диву немилосрдном и саможивом који је забранио да деца уђу у његов врт, па је и пролеће напустило ту неблагодарну башту мраза и северца - о злом и опаком срцу Дориана Греја, који је ипак, крај све своје изопачености, све жртвовао једној, ма и површној лепоти свога лица - о маскама Шекспировим у којима је више истине но што је садржи живот, о чуду које је око нас свуд а које најтрепетније слутимо у делима чисте уметности која играјући се проналази и открива вечне односе, без којих не вреди постојати.

Станислав Винавер, 1925

Oscar Wilde

ДЕЈА

1. Le portrait de Dorian Gray / Oscar Wilde. - Paris : A. Savine, 1895. - 316 str.
Марић II 101
2. Lady Windelmere [i. e. Windermere] legyezője / írta Wilde Oszkár. - Budapest : Lampel R. (Wodianer F. és Fiai), 1903. - 68 str.
I 153565
3. The plays of Oscar Wilde. Vol. 1. - London ; Boston : John W. Luce and Comp., 1905. - 78, 94 str.
Марић II 5585/1
4. Flórenczi tragédia / Wilde Oszkár. - Budapest : Lampel R., [1907]. - 30 str.
I 151919
5. Das Bildnis des Dorian Gray / von Oskar Wilde. - Leipzig : Ph. Reclam jun., [1908]. - 262 str., [1] list s slikom autora
Рд I 715
6. A Florentine tragedy / by Oscar Wilde. - Boston ; London : John W. Luce and Co., 1908. - X, 66 str.
Марић II 5514
7. Das Bildnis des Dorian Gray / von Oskar Wilde. - Leipzig : Ph. Reclam jun., [1908]. - 262 str., [1] list s autorovom slikom
I 104326
8. A readingi fegyház balladája / írta C. 3. 3. (Wilde Oszkár). - Budapest : R. Lampel, 1909. - 43 str.
I 152692
9. Lord Arthur Savile's crime and other prose pieces / by Oscar Wilde. - Copyright ed. - Leipzig : B. Tauchnitz, 1909. - 276 str.
I 280784
10. Poems / by Oscar Wilde. - New York : Brentano's, 1910. - XXXIII, 353 str.
Марић II 5411

11. Priče / Oskar Wilde. - Zagreb : vlast. nakl. [A. Harambašić], 1911. - 103 str.
I 4173
12. Слика Доријана Греја / О. Уајлд. - Београд : Савремена библиотека, 1920. - 267 стр.
II 8603
13. The Selfish Giant and The Remarkable Rocket / Oskar Wilde. - Budapest : Lampel R., 1921. - 34 str.
I 151938
14. Сретни Царевић и друге приче / Оскар Вајлд. - Сарајево : Штампарија П. Н. Гаковића, 1921. - 94 стр.
ЦВ II 159
15. Drei Märchen / Oskar Wilde. - [2. Aufl.]. - Wien ; Leipzig : Herz-Verlag, 1924. - 46 str., [4] lista s tablama
ДМ II 885
16. Eine Florentinische Tragoedie / Oscar Wilde. - Berlin : S. Fischer, 1929. - 38 str.
ДМ II 995
17. Злочинство лорда Артура Севила / написао Оскар Вајлд. - Нови Сад : С. Ф. Огњановић, [б. г.]. - 78 стр.
I 2322
18. Költemények / Oscar Wilde. - Budapest : Révai, 1942. - 160 str.
II 156329
19. The happy prince and other tales / by Oscar Wilde. - London : The Citadel Press, 1946. - 121 str.
ЦВ II 1271
20. Злочин лорда Артура Севила / Оскар Вајлд. - Нови Сад : Матица Српска, 1954. - 100 стр.
I 306
21. Three short stories / by O. Wilde, R. L. Stevenson, E. A. Poe. - Beograd : Znanje, 1954. - 73 str.
II 959
22. Bajke / Oscar Wilde. - Potpuno izd. - Zagreb : Mladost, 1955. - 197 [i.e. 394] str., VIII str.
I 4512

23. Duša čovjeka u socijalizmu / Oscar Wilde. - Zagreb : IBI, 1956. - 99 str.
I 4862
24. The works of Oscar Wilde / edited, with an introduction by G. F. Maine. - [Reprinted ed.]. - London ; Glasgow : Collins, 1960. - 1119 str.
II 281307
25. Zločin lorda Artura Sevila / Oskar Vajld. - [2. izd.]. - Beograd : Rad, 1963. - 120 str.
I 15989
26. Slika Dorjana Greja / Oskar Vajld. - Beograd : Prosveta, 1964. - 311 str.
II 27913
27. Bajke. Srećni kraljević i druge bajke / Oskar Vajld. - Sarajevo : "Veselin Masleša", 1965. - 97 str.
II 28177
28. Teatru / Oscar Wilde. - București : Editura pentru literatură universală, 1967. - 352 str.
СП II 2962
29. Le Prince Heureux / adapté par L. Farina. - Paris : Hachette, 1971. - [26] str.
III 253886
30. Váženská balada / Oscar Wilde. - Rím : Slovenský ústav svätého Cyrila a Metoda, 1976. - 77 str.
II 235685
31. La décadence du mensonge ; Plume, crayon, poison / Oscar Wilde. - Lausanne : L'Age d'Homme, 1976. - 86 str.
Марић II 18
32. Salomé / Oscar Wilde. - Barcelona : Aymá S. A., 1979. - 98 str., [4] str. s tablama
СП II 1384
33. Slavuj i ruža i druge pripovijesti / Oscar Wilde. - Zagreb : Liber, 1986. - 185 str.
II 99807

34. Slika Doriana Graya / Oscar Wilde. - [2. natis]. - V Ljubljani : Cankarjeva založba, 1986. - 262 str.
II 97800
35. Balada o tamnici u Readingu i druge pjesme / Oscar Wilde. - Zagreb : Znanje, 1987. - 150 str.
II 403861
36. More letters of Oscar Wilde / edited by Rupert Hart-Davies. - [Reprinted ed.]. - Oxford ; New York : Oxford University Press, 1988. - 215 str.
СП II 1853
37. Среќниот принц / Оскар Вајлд. - Скопје : Детска радост, 1989. - 75 стр.
I 38824
38. Tutte le opere. Vol. 2, Teatro e poesia / Oscar Wilde. - Roma : Gherardo Casini, 1990. - 637 str.
II 315910
39. De profundis / Oskar Vajld. - Beograd : "Dereta", 1991. - 76 str. Fototipsko izd. iz 1915.
II 416022
40. Romanzi e racconti / Oscar Wilde. - [S. l.] : Gherardo Casini, 1991. - VII, 653 str.
II 316036
41. Saloma / Oscar Wilde. - 1. izd. - Ljubljana : Državna založba Slovenije, 1991. - 67 str.
II 417785
42. Saloma / Oskar Vajld. - Beograd : Jugoslovensko dramsko pozorište, 1997. - 63 str.
II 429130
43. Die Ballade vom Zuchthaus zu Reading / von Oskar Wilde. - Leipzig : Ph. Reclam jun., [s. a.]. - 42 str.
ДМ I 534
44. The works of Oscar Wilde / drawings by Donia Nachshen. - London : Collins, [s. a.]. - 480 str., [3] lista s tablama ilustr.
Марић II 5512
45. De Profundis / O. Wilde. - Sarajevo : I. Đ. Đurđević, [s. a.]. - 63 str.
I 41821

46. Erzählungen und Märchen / Oscar Wilde. - Berlin : Deutsche Bibliothek, [s. a.]. - X, 274 str.
ДМ I 333
47. Lehren und Sprüche / von Oscar Wilde. - Leipzig : Insel-Verlag, [s. a.]. - 48 str.
Јс II 2587
48. Oscar Wildes Werke in deutscher Sprache. Bd. 5, Betrachtungen. - 9-10. Tausend. - Wien : Wiener Verlag, [s. a.]. - 302 str., [1] list sa slikom autora
I 102384
49. Саломе / Оскар Вајлд. - Београд : Библиотека Младост, [б. г.]. - IX, 57 стр.
II 8616
50. Salome / von Oskar Wilde. - Bühneneinrichtung mit Dekorationsplan. - Leipzig : Ph. Reclam jun., [s. a.]. - 40 str.
ДМ I 502
51. Слика Доријана Греја / Оскар Уајлд. - Загреб : Ст. Кугли, [19??]. - 218 стр.
II 29525
52. Q Довкисса Тџе Падобас / Oscar Wilde. - Аггџа : Скобостџс, [s. a.]. - 126 str.
Сп II 3468
53. Aforizmi i parabole / Oskar Vajld. - Beograd : Ateneum, 2000. - 141 str.
II 443743
54. Propast laganja i drugi eseji / Oskar Vajld. - [1. izd.]. - Beograd : Paideia, 2000. - 176 str.
II 443719
55. Слика Доријана Греја / Оскар Вајлд. - Београд : "Дерета", 2000. - 293 стр.
I 43673
56. Slika Dorijana Greja / Oskar Vajld. - Beograd : Ivanišević, 2002. - 227 str.
II 453133

ЛИТЕРАТУРА

57. Апостол чисте уметности / Станислав Винавер. У: Време.
- Год. 5, бр. 1399 (10. новембра 1925), стр. 4.
II V 294
58. De Ruskin à Wilde / André Maurois. U: Études anglaises /
André Maurois. - Paris : B. Grasset, 1927. - ([1927]), Str.
211-250.
Марић II 970
59. Les amours d'Oscar Wilde / Lucie Delarue-Mardrus. - Paris :
E. Flammarion, 1929. - 169 str.
I 252297
60. Freundschaft mit Oscar Wilde / Alfred Douglas. - Leipzig : P.
List, [1929]. - VIII, 272 str., [8] listova s tablama
Ба II 1033
61. Oscar Wilde and the yellow "nineties" / by Frances Winwar. -
Garden City ; New York : Blue Ribbon Books, 1942. - XVIII,
381 str., [1] list sa slikom Oskara Vajlda
II 286202
62. Oscar Wilde : the last phase / Holbrook Jackson. U: The
eighteen nineties / by Holbrook Jackson. - [Reprinted ed.]. -
Harmondsworth : Penguin Books, 1950. - (1950), Str. 71-89.
Марић II 5014
63. Стогодишњица рођења Оскара Вајлда / С. Б. У:
Књижевне новине. - Год. 1, бр. 38 (30. септембар 1954),
стр. 12.
II V 537
64. Uz prijevod Wildeova eseja o socijalizmu / Oleg Mandić. U:
Duša čovjeka u socijalizmu / Oscar Wilde. - Zagreb : IBI,
1956. - Str. 88-99.
I 4862
65. Son of Oscar Wilde / Vyvyan Holland. - Harmondsworth :
Penguin Books, 1957. - 238 str., [8] str. s tablama
II 281922

66. Oscar Wilde / by Frank Harris / by George Bernard Shaw. - [A Laurel reprinted ed., 1st printing]. - New York : Dell, 1960. - 381 str.
I 281693
67. The life of Oscar Wilde / Hesketh Pearson. - [Reprinted ed.]. - Harmondsworth : Penguin Books, 1960. - 399 str., [8] str. s tablama fotogr.
Ba II 1454
68. Oskar Vajld / Dušan Puhalo. U: Zločin lorda Artura Sevila / Oskar Vajld. - [2. izd.]. - Beograd : Rad, 1963. - Str. 115-121.
I 15989
69. Вајлдов пројект уметничке егзистенције / Ксенија Анастасијевић. У: Слика Дорјана Греја / Оскар Вајлд. - Београд : Просвета, 1964. - Стр. 297-309.
II 27913
70. Oscar Wilde / edited by Richard Ellmann. - Englewood Cliffs [N. J.] : Prentice-Hall, Inc., 1969. - VIII, 180 str.
II 285014
71. Oscar Wilde / Katharine Worth. - London ; Basingstoke : Macmillan, 1983. - VIII, 199 str., [8] str. s fotogr.
CII II 1547
72. [Oskar Uajld] / Miloš Crnjanski. U: Eseji / Miloš Crnjanski. - Beograd : Nolit, 1983. - Str. 251-259.
II 87847/12
73. Oscar Wilde / by Martin Fido. - London [etc.] : Hamlyn Publishing Group, 1984. - 144 str.
IV 281344
74. Оскар Вајлд / Стеван Кустурин. - [1. изд.]. - Београд : С. Кустурин, 1987. - 19 стр.
II 401820
75. Dokumenti jednog života : Oscar Wilde: Socijalizam i ljudska duša - De profundis, GZH, Zagreb, 1987. / Dragana Tomašević. U: Polja. - 34, 348-349 (feb-mart 1988), str. 126.
II III 1114
76. Oscar Wilde / Peter Raby. - [Reprinted ed.]. - Cambridge [etc.] : Cambridge University Press, 1989. - IX, 164 str.
II 286520

77. Oscar Wilde and the theatre of the 1890s / Kerry Powell. - Cambridge [etc.] : Cambridge University Press, 1990. - IX, 204 str.
Сп III 852
78. [Predgovor] / Isidora Sekulić Stremnicka. U: De profundis / Oskar Vajld. - Beograd : "Dereta", 1991. - 76 str.
Fototipsko izd. iz 1915.
II 416022
79. Рецепција дела Оскара Вајлда на српскохрватском језичком подручју / Зденка Петковић. - [Нови Сад] : Матица српска, [1991]. - Стр. 111-137
П.о.: Зборник Матице српске за славистику, 38/1990.
III 404669
80. Последњи тестамент Оскара Вајлда / Питер Акројд. - Београд : Слио, 1996. - 220 стр.
II 445991
81. Wilde - Salome / William Tydeman and Steven Price. - Cambridge [etc.] : Cambridge University Press, 1996. - XII, 214 str.
Сп II 4331
82. Oscar Wilde and the poetics of ambiguity / Michael Patrick Gillespie. - Gainesville [etc.] : University Press of Florida, 1997. - XI, 204 str.
Сп III 1356
83. Karakteri i spisi / Kazimjež Brandis. - [1. izd.]. - Beograd : Paideia, 1998. - 137 str.
II 436870
84. За читаоца интелигентне савести : Казимјеж Брандис, Карактери и списи, с пољског превела Бисерка Рајчић, "Paideia", Београд 1998 / Душица Потих. У: Летопис Матице српске. - 175, 464, 4 (окт. 1999), стр. 541-549.
П II 951, ПМС II 1
85. Oskar Vajld / Horhe Luis Borhes. U: Aforizmi i parabole / Oskar Vajld. - Beograd : Ateneum, 2000. - Str. 16-20.
II 443743

86. Oscar Wilde / André Gide. - Budapest : Kultura, [s. a.]. - 70 str., [5] listova s tablama
I 152488
87. Majstor paradoksa i skandala / Gordana Ćirjanić. U: Propast laganja i drugi eseji / Oskar Vajld. - [1. izd.]. - Beograd : Paideia, 2000. - Str. 5-26.
II 443719

ФАКСИМИЛИ И ФОТОГРАФИЈЕ

88. Оскар Вајлд
89. Родна кућа Оскара Вајлда у Даблину
90. Писмо Оскара Вајлда Роберту Росу писано 1. априла 1897. године

ОСКАР ВАЈЛД
1854 - 1900

Издавач

Библиотека Матице српске
Нови Сад
Матице српске 1

Уредник

Миро Вуксановић

Аутори Каталога

Ксенија Шуловић и Оливера Станојловић

Припрема

Ксенија Шуловић
Оливера Михајловић

Умножавање

Станислава Дрековић

Повез

Милорад Родић

Тираж

50 примерака